

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

Homilia XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

το ο περιζωμω η εκκλησια εστιν η δαπο ηρω Α
ειδων ηπισ ιτω, οπι ει ηρω παρτιραν οκικει-
σαπι ο θεος, ποσω πλεον οσδη αυτες αμυτα-
νοσης φεισται, εαν μη η αξια η οσφρος τη
θεο ο η κηλαιαρος πα κυρια, εν πωμα εστιν
εν ζηλω ιουδ, ο εστιν η δδξα η ο κερως εις
τες αιωτας ηρω αιωνων. αμλω

textuit. Hoc cinctorium Ecclesia est de Gen-
tibus congregata, qua scire debet, quia si
prioribus non pepercit Deus, nec sibi par-
cet, si eum dereliquerit, si non fuerit digna
lumbo ejus, si non adhaerens Domino vnus
spiritus fuerit in Christo Iesu, cui est gloria,
& imperium in saecula saeculorum. Amen.

Ο Μ Ι Λ Ι Α β'.

HOMILIA XII'

ΕΙΣ Θ'

(juxta Hieronymum I X.)

De eo quod scriptum est:

Και ερεις παρς τ λαον. εδδ λεγ κυριος ο
θεος ισραηλ. πας ασχος πληρωθησται
οινω. με ρη τη και καταξουσι ο οφθαλμοι
ι ωρω δακρυα, οπι σιωβησει τ ποιημιον τη
κυρια.

Omnis vter implebitur vino. Usque ad illud: *Ierem. 13. 12*
Et deducunt oculi vestri lacrymas, quia *Ierem. 15. 7*
contritus est grex Domini.

Eodem interprete.

Ο παρς αρεσται ο παρς φητις λεγν απο Β
θεο, ο φειλες αξιω εη θεοδ. ε φαινε-
ται η οη τητ αξιω εστι τη θεοδ, ομνόντων η μωβ
επι τη ρεαματος. ωτε ειπαι αλλον ποα ακα-
σαντα τη ρεαματος, μερτα εστι ταδ τα τα
ρεαματα. τοπο η ερει φυχικος. φυχικος γδ
αι δεσποσ η δεχεται τα τη πωματος τη θεοδ.
μερτα γδ απω εστιν. ορα εν τλω λεξιν τι φησι
και ερεις παρς τ λαον τοπον. τα δε λεγ κυριος
ο θεος ισραηλ. αξιω ετω κυρια τη θεοδ ισραηλ.
πας ασχος πληρωθησται οινω. και ετω, εαν εη-
πωσι παρς σι. μη γνοντες η γνωσμεδα, οπι πας
ασχος πληρωθησται οινω; και οι δωτοκ εν ομωμοι,
επι τη ρητε ερωτες, ταδ τα φησι, και λεγσων
ε γνωκεναι οπι πας ασχος πληρωθησται οινω.
εισιν εν ασκη ε ρητε πληρωμενοι η αλλης υγρας
εστας. εδδδονται αρα, ε γδ πας ασχος πλη-
ρωθησται οινω. εαρ διηγιστως χη το δυνα-
τον ημιν τοιας δε τηλεται, εα εδδωμε τα ηρω
οινω. ε φησται, και τα λεγμενα περ αι-
των. ε ακοχησας αδωις περ ηρω ασων ολο-
δα οπι αληθης εστι το πας ασχος πληρωθη-
σται οινω. εητε γδ αγαθος τις εστι, ην ηπας
ενομασμενο, εν ασκη ασχος πληρωθησται
οινω χη τλω εαυτ αγαθότητα. εητε εστιν, ως
εν συλησι ασκην, ε τη χριστ τη παρ αιων,
μαρτηρος, και αδωις χη τλω μαρτηρας αιων
πληρωθησται οινω μαρτηρω. πας εν εστιν απο
τ ρεαφης λαων παρ ηρω ε φησται οινω;

Quod à Deo Propheta jubetur ut dicat,
debet dignum esse imperio Dei. Sed
non videtur dignum si maneamus in litera,
& nihil altius requiramus, in tantum ut si
quis rudis auditor extiterit, dicat ineptum
esse Scripturis aurem accommodare, & ea
cognoscere quae in eis leccitantur. Hoc est
dictum animalis: Animalis quippe homo non
percipit ea quae sunt spiritus Dei. Stultitia enim
ei est. Consideremus ergo Dei sermonem
quid jubeat: Et dices ad populum sermonem
istum; Hac dicit Dominus Deus Israel. Quod
dicit Dominus Deus Israel, dignum quae-
sit Domino Deo Israel: Omnis vter implebitur
vino. Eritque, si dixerint ad te: Numquid
cognoscentes, & non cognoscimus, quia omnis
vter implebitur vino? Hac respondentem, f. Es
si tantum literam sequuntur, & dicunt nosse
se quia omnis vter implebitur vino, fallun-
tur. Non enim necessario sequitur, ut om-
nes vtres impleantur vino. Sunt vtres oleo
pleni: sunt alij à qualibet liquentis naturae
materia vacui, aut certe non pleni. Domi-
nus autem dicit omnem vtreum implendum
vino: & populus respondit: Numquid cognos-
centes non cognoscimus, quia omnis vter imple-
bitur vino? Quae quidem juxta paupertatem
ingenij mei sic poterunt interpretari, si prius
vini differentias prospexerimus, ut tunc
consequenter tractemus, verum esse quod
dictum est, quia omnis vter implebitur vi-
no. Sive enim quis bonus est (ut ita lo-
quar) inter vtres vter, implebitur vino bo-
nitatis suae: sive malus juxta hoc quod ma-
lus est, malo vino implebitur. Quomodo
ergo possumus de Scripturis accipere diffe-
P iij

γέγραπται, ὃχ' ἐπ' ἡμέραν * ὁ ἰσχυρὸς γὰρ ὁ
 φερίωνι τὸς μαθητὰς ἀκράτως βίβαται, καὶ
 λίγη ἀλγία· γέγραπται, πίστε, τὴν μὲν ἔστι ὁ
 αἶμα, ὁ κατ' ἐρῶν ἐκ ζωοφόρον εἰς ἀφῆσιν
 ἀμύμων· τὸ ποιεῖται, ὁ πᾶσι ἐκρίθη, εἰς τὴν
 ἐμὴν ἀνάμνησιν. καὶ ἀμύλῳ λέγει ἡμῖν· ἢ μὴ
 πῶς ἀλλ' ὅσοι τῶ νυθ, ἕως ἀλλ' πῶς μὴ ἡμῶν
 χαρὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶ θεοῦ· ὅσοι πῶς ἐπα-
 γαλίας, ὁ ποτήριον τὸ χαρὸν ἀφ' ἡμῶν ὄσαν,
 ὅσοι τῶς καλῶσι ποτήριον οἶνός ἀκράτως, καὶ
 ἄλλο εἶδος κλησῶσι ποτήριον κεκερασμένον, B
 ὡς ἐκείτω κινῶσθαι καὶ τὴν ἀξία τὴν ἡσθῆς
 ποσῶσι καὶ ἀμαμυλῶν μισθῶν ποσῶσι
 ἀπείτω· ὅσοι δὲ μοι τὸς μὴ πάντι δόλοισι
 τὴν ποσῶσι, καὶ μηδ' αὐτὸς ποσῶσι ἀν-
 τῆς, ἀλλ' αἰς ἐπυρὸς ζῶσας, πίνοντας τὴν
 ἀκράτως οἶνον, καὶ δὲ περιθῶμεθα τὸ δῶν τῶ
 ἱερῶσι. τὸς ἢ μὴ πάντι ἀποσῶσι, καὶ ἀμύ-
 πάλως, * ἀλλ' ἀξίως τῶ ποτήριον τὸ χαρὸν
 ἀφ' ἡμῶν, ποσῶσι ὅτι μὴ ἡσθῶσι, ὅτι
 ἢ ἐκρίται, οἶνον πίνοντας ἀκράτως κεκερασ-
 τῶς· ἐκρίται γὰρ ὁ θεὸς ἐκ τῶν εἰς τῶν ποσῶσι
 ὁ πῶσι αὐτῶν ἐκρίται· ὅσοι μοι ὁ ποτή-
 ριον τῶν ἀγαθῶν σε ἔργων ἐν τῇ μίᾳ χεὶρὶ τῶ
 θεοῦ· εἰς τὴν βῆλην ποσῶσι με εἰπῶν· ἔσται
 ἐν τῇ δεξιᾷ χεὶρὶ τῶ θεοῦ ὁ ποτήριον σε τῶν ἡσθῶ-
 σῶν ἔργων, ἐν τῇ ἀεὶσερᾷ τῇ χεὶρὶ τῶ θεοῦ ὁ
 ποτήριον σε τῶν ἀμύμων· ὅταν ἐν μὴν
 κλησῶσθα ἀφ' ἡμῶν ἀμύμων, ἐπὶ τῶν ἡσθῶ-
 σῶν ποσῶσι ἔργα, ἡσθῶσι ποτήριον ἐν χεὶρὶ
 κυρίου ἔστι οἶνός ἀκράτως πῶσι κεκερασμένον.
 καὶ ἐκρίται ἐκ τῶν εἰς τῶν, ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀε-
 σῶν, εἰς τὸν τῶν δεξιᾷ· ὅτι γὰρ ὁ μόνον διώσ-
 σῶν πῶσι ὁ τῶν ἀγαθῶν ποτήριον, ὡς ἢ μόνον
 ἀγαθῶν ἔργα ποσῶσι· ἢ τῶν διώσῶν πῶσι
 μόνον τῶν ἀμύμων ποτήριον, ἡσθῶσι
 γὰρ σοὶ πῶσι ποσῶσι πῶσι. ἡσθῶσι τῶν ἐκρίται ἐκ
 τῶν εἰς τῶν, καὶ τῶν ἀναλοῦσῶν τῶν ἔργων σε
 κυριῶσι σοὶ ὁ θυμὸς, καὶ ἢ κλησῶσι, ἢ τῶν ἡσθῶ-
 σῶν ποσῶσι τῶν κλησῶσι ἢ σοὶ, ἢ δριμύ τῶν
 καὶ * ἡσθῶσι τῶν τῶν ἀναλοῦσῶν γὰρ, ὡς
 ποσῶσι τῶν τῶν ἀμύμων συγκρινομένων
 τῶν ἀγαθῶν ἀμύμων πῶσι, ἢ τῶν ἀμ-
 κλησῶσι ὁ δῶν τῶν ποτήριον τῶν ἡσθῶσι * ποσῶσι δι-
 δριμύτῶν ἐκρίται τῶν ἀμύμων· εἰαὶ τῶν κλησῶσι καὶ ἀγαθῶν ἢς ἔργων, ἡσθῶσι ποτήριον σωτη-
 ρῶν ἡσθῶσι, καὶ τῶν οἶνον κυριῶν ἡσθῶσι ποσῶσι· πῶσι ἐν ἀσῶσι, εἴτω κλησῶσι, εἴτω μισθῶσι πλη-
 ρωθῶσι οἶνός, καὶ καὶ τῶν ἡσθῶσι τῶν ἀσῶσι οἶνός βλασῶσι εἰς τῶν ἀσῶσι καὶ τῶν ῥῶσι
 τῶν ἐκρίται ὀνομασῶσι ἀσῶσι· ἢ λαοὶν ἐν τῶν βλασῶσι εἰς τῶν ἀσῶσι, καὶ τῶν ἀσῶσι
 ἢ τῶν ἀσῶσι· ἀλλ' ἀπῶσι ἀσῶσι δὲ οἶνός πληρωθῶσι· εἴτω διδῶσι ἀφ' ἡμῶν ἀμύμων, ὅσον καὶ
 τῶν ῥῶσι, ἐν τῇ ἡσθῶσι τῶν πῶσι καὶ ἐν τῇ ἡσθῶσι, ποσῶσι οἶνός μὴ μὴ πληρωθῶσι ὁ δῶν τῶν ἀσῶσι

sus enim latificans Discipulos meracum eis
 poculum propinat, & dicit: Accipite & bi-
 bite: Hic est sanguis meus qui pro vobis effunde-
 tur in remissionem peccatorum. Hoc facite, quo-
 tiescumque bibetis, in meam commemorationem.
 Et: Amen dico vobis, non bibam illud amodo,
 donec bibam illud vobiscum novum in regno
 Dei. Vides calicem Novi Testamenti? vides
 calicem suppliciorum quem supra exposui-
 mus, vini meri plenum esse? Est & alius ca-
 lix, qui pro compensatione bonorum actuū,
 seu malorum tibi miscetur & traditur. In-
 tellige enim mihi eos qui penitus à pietate
 discedunt, & ex omni parte religioni ad-
 versantur, in tantum vt fortuitu, & pecu-
 dum more vivant, bibentes calicem vini
 meri, quem de Hieremia libro protulimus:
 eos vero qui non penitus recesserunt, sed
 cum sint peccatores, & indigni iudicentur
 calice Novi Testamenti, & faciant sæpe bo-
 na opera, sæpe contraria, bibentes calicem
 mero mixtum. Inclinauit enim Deus ex hoc in
 illud. Quid est quod ait; ex hoc in illud? duo
 pocula video. Inclinauit ex hoc in illud, ve-
 rumtamen factus ipsius non est exinanita. * Amo-
 do adverte calicem bonorum operum in
 vna manu Domini. Sin autem pateris ali-
 quid me audacius dicere, sit in dextrâ manu
 ejus calix virtutum, sit in sinistra vitiorum.
 Cum igitur cœperis propter peccata tor-
 queri, quia & bonâ opera fecisti, calix in
 manu Domini est vini meri plenus mixto, &
 inclinavit ex hoc in illud: id est de eo qui
 erat in dextera, in illum qui in sinistra con-
 tinebatur. Neque enim potes bonorum
 tantum calicem bibere, quasi bona tan-
 tummodo feceris: neque tursum peccato-
 rum tantum, quia & bona aliquando gessi-
 sti. Idcirco inclinavit ex hoc in illud, vt
 juxta compensationem operum tuorum
 miscetur tibi supplicium aquatius, seu me-
 racius, & secundum merita tua; aut obtun-
 datur iræ divinæ aculeus, aut exacuatur. Si
 vero bonus fueris, & Dei mandata servave-
 ris, attende quid dicas: Calicem salutaris ac-
 cipiam, & nomen Domini invocabo. Omnis
 igitur vter, sive bonus, sive malus, imple-
 bitur vino qualitatis suæ, nec oleum mitti-
 tur in eum, aliudve quid liquens, nisi Sodo-
 morum, aut Sorec. Deinde docet interim, vt
 literam sequamur, propter eos qui pecca-
 verunt in Hierusalem, & in Iudæâ illo tem-
 pore morabantur, quali vino istiusmodi

Matth. 26. 17.

1. Cor. 11. 24

Matth. 26. 28.

Psal. 74. 5.

* MSS. R. animad- uerte

Psal. 115. 23.

* καὶ εἰς τῶν

* ἢ ἡσθῶσι τῶν

* ἢ τῶν ἀσῶσι

utres implendi sunt. Sequitur enim : si di-
 xerint ad te : Numquid cognoscetes non co-
 gnoscimus , quia omnis vter implebitur vino ?
 dices ad eos : Hæc dicit Dominus : Ecce ego im-
 pleo omnes inhabitantes terram istam , & Reges ,
 & filios David qui sedent super sedem ejus , &
 sacerdotes ebrietate. Nulli parci qui punitur-
 us est peccatores. Non quia Prophetes , non
 quia Sacerdos quis vocatus est , à supplicijs
 liberabitur. Hæc autem de illis commemoran-
 tur , ut ait Apostolus , scripta sunt propter nos ,
 in quos fines seculorum de venerunt. Si quis er-
 go & in his sacerdotibus , in nobis dico
 Presbyteris , five in his qui circumstant po-
 pulum Levitis , idest * Diaconibus , pecca-
 verit , sustinebit supplicium quod nunc per
 Prophetam Dominus comminatur : quo-
 modo è contrario quædam sunt sacerdotales
 benedictiones , de quibus Deo tribuen-
 te , post istius loci expositionem , cum ad
 Numerorum librum ventum fuerit , dispu-
 tabimus : Ibi quippe de Sacerdotibus quæ-
 dam scripta sunt : Et Sacerdotes igitur , &
 Prophetas , & Iudam , & omnes habitantes
 Hierusalem testatur Deus de vino inebriandos ,
 & dispergendos virum à fratre suo , & patres à
 filijs. Quæ quidem (ut mihi videtur) lic sunt
 intelligenda : Iustus quidè congregat Deus
 & peccatores separat. Denique idcirco
 quamdiu non sunt commoti ab oriente homi-
 nes , non sunt dispersi. Quando autem
 sunt moti ab oriente , & ait homo ad proxi-
 mum suum : Venite , edificemus ci vitatem , &
 turrem , cuius caput pertingat usque ad cælum ;
 Deus locutus est , dicens : Venite , descenda-
 mus , & confundamus ibi linguas eorum. Et post
 pusillum subinfert : Et dispersit eos Deus inde
 à facie omnis terre. Populus quoque Israël
 antequam peccaret , in Iudæa erat ; post
 peccata in vniversum orbem dispersus est.
 Tale mihi quiddam & de bonis hominibus
 intellige. Est quædam Ecclesia primitivo-
 rum , eorum scilicet qui conscripti sunt in
 cælestibus , vbi mons Sion , & civitas viven-
 tis Dei Hierusalem cælestis. Beati qui illuc
 congregabuntur. Peccatores autem divi-
 dentur ab invicem , ut etiam in hoc excru-
 ciatione pariter torqueantur. Scio quosdam
 Reges , eos qui imperio suo insidiati sunt ad
 desertas insulas deportare solitos , & pro
 magnis supplicijs hoc iubere , ne in vno lo-
 co exilij * penuriam sustineant ; sed in aliam
 partem orbis vxor , in aliam liberi extermin-
 entur , ut ne in calamitatibus quidem suis

τάτους τὸς ἀμάρτανος ἡ γέγραπται γὰρ ἔαι αὐ-
 τῶσι πῶς σι . μὴ γινόντες ἐ γινώσκοντες , ὅτι
 πᾶς ἀσπὲς πληρωθῆσθαι οἶνα ; καὶ ἐρεῖς πῶς
 αὐτὸς . πᾶσι λέγει κύριος . ἰδὲ ἐγὼ πληρῶ πάντα
 τὰς τὸς κατωικησῶ τῶ γῆν Ἰσραὴλ , καὶ τὸς
 βασιλεῖς τὸς κληθῆσῶν ἡδὲ τῶ δαβὶδ ἡπὶ
 δεξῆς αὐτοῦ , καὶ τὸς ἱερεῖς . ἐστὶν ὁ φεῖδεται ὁ
 μόνων κολλῆσαι . οὐκ ἐπὶ παροφῆτες πῶ
 ἐχρημάσιν , ἐχρὶ ἡ ἀμάρτανια , ἡ πληρω-
 θῆσθαι τῶ λέγει μόνων ἀπαιλῶν . οὐκ ἐπὶ ἱερεῖς
 πῶ ἐχρημάσιν , καὶ ἰδὲ ἐν ἑσπέρῳ οὐ μᾶ-
 τος ἔχον πτωχότερας πῶ τὸ ὄλον , φεῖδεται
 αὐτὸς ὁ θεός , ὡς αὐτὸν μὴ κολλῆσθαι ἀμάρ-
 τήσαντα . τῶ ἡ πᾶσι ἐκείνων ἀναζητησῶν
 φησὶ ὁ ἀπόστολος , ἐργάθη δὲ ἡμᾶς , εἰς ὅς τῶ
 πᾶσι τῶ ἐξῆσαν κατήντησαν . εἰ πῶ ἐν ἐν τῶ
 πᾶσι τῶ ἱερούς . δείκνυμι ἡ τὸς παροφῆτες
 ἡμῶς . ἡ ἐν τῶ πᾶσι τῶ ἐξῆσαν τῶ λαοὶ λαοί-
 τας . λέγει ἡ τὸς ἀσπὲς . ἀμάρτανι , ἐξῆ
 τῶ πᾶσι τῶ κῶσιν . ὡς πάλιν διλογίᾳ πῶ
 εἰσιν ἱερατικῆ , πᾶσι ἂν θεοὶ διδοῦντες ἡ μα-
 κρῶν , ἀλλὰ μὴ τῶ ἐξῆσαν τῶ λόγῳ τῶ παρο-
 φητικῶ , εἰσὸς μᾶτα ἀναζητησῶν τῶ ἀεθ-
 μῶν . πᾶσι ἡ ἱερίων ἐκεῖ πᾶ μόνων λέγει
 καὶ τὸς ἱερεῖς ἂν , καὶ τὸς παροφῆτες , καὶ πῶ
 ἰσραὴλ , καὶ πᾶσι τῶς κατωικησῶν ἱερουσαλὴμ ,
 φησὶ ὁ θεός , πληρῶ μῆτισμας , καὶ ἀσπ-
 σικησῶν αὐτῶς , ἀδρα καὶ τῶ ἀδελφῶν αὐτῶ , καὶ
 τὸς πατῆρας αὐτῶν , καὶ τὸς ἡδὲ αὐτῶ ἐν τῶ
 αὐτῶ . καὶ τῶ τῶ ἡ ὑπονοήσῶν τὸς μὴ δι-
 κείους σιωπῶν ὁ θεός , τὸς ἡ ἀμάρτανος ἀσπ-
 σικησῶν . ἀσπ τῶ τῶ ἡ ἡμῶς μὴ οὐκ ἐκείνῳ
 ἀπὸ ἀπαιλῶν οἱ ἀσπῶν , οὐκ ἐσπῶν
 αὐτῶς ὁ θεός . ὅτι ἡ ἐκείνῳ ἀπὸ ἀπαιλῶν ,
 καὶ εἰπὶν ἀσπῶν πῶ τῶ πλησῶν αὐτῶ .
 δεῖτε , καὶ οἰκοδομησῶν ἡ αὐτῶς πόλιν , καὶ πύρ-
 ρον , ἡ ἔσῳ ἡ κεφαλὴ ἑως τῶ ἡδὲ . φησὶ ὁ
 θεός πᾶσι τῶ πᾶν . δεῖτε , καὶ κατακαίτε συγ-
 χῶν αὐτῶν ἐκεῖ τῶ γλασσαν . καὶ συγ-
 χῶν ἡμῶς , καὶ ἐπὶ πᾶ τῶ γῶς πᾶν ἀσπ-
 σικησῶν . καὶ ὁ γῶς ἡ ὁ τῶ ἱσραὴλ μὴ ἀμάρ-
 τάνων μὴ , ἐν τῶ ἡδὲ αὐτῶ . ἀμάρτανος ἡ ἀσπ-
 σικησῶν , εἰπειτα ἀπὸ τῶ οἰκῶν καὶ ἡ ἀσπ-
 σικησῶν πᾶν τῶ . ποιῶν πῶ τῶ καὶ πᾶσι
 πᾶν ἡμῶν . ἐστὶ πῶ δακρυόσῳ παροφῶν
 ἀπὸ γῶν αὐτῶν ἐν ἡδὲ , ὅτι πᾶν ὄρος , καὶ πόλις θεοῦ ζῶντος ἱερουσαλὴμ ἐπῶντος .
 οἱ μακρῶν ἐκεῖ σιωπῶν , ἡ αὐτῶ ὄσον . ἀλλὰ καὶ ἐν τῶ κολλῆσῶν , τῶ μὴ εἰ-
 μετ' ἀνῆλθον οἱ ἀμάρτανος . οἰδῶ πῶς ἐν τῶ βίᾳ τῶ πᾶν ἡσπῶν κολλῆσῶν βλαβῶν τῶ πᾶ
 πᾶ δὲ τῶ τῶς οἰκῶν τῶ λυπησῶν τῶ βασιλείας , καὶ ἀσπ-σικησῶν ἐν τῶ μὴ ἡ
 γῶν καὶ , ἐν τῶ τῶ τῶ ἡδὲ , εἰτα ἀλλὰ γῶ τῶ ἡδὲ . ἡ αὐτῶ μᾶ δὲ ἐν τῶ συμφορῶ ἀπαιλῶ-
 σῶν

* MS. R. Z iconibus

14.

Gen. 11. 4.

Gen. 11. 7, 9.

* I f. pcc-
nam

ὁ φῶς ἐν ὑμῖν ἔστιν, εἰ αὖ ἔχεις ἐν σοὶ τὸ εἰπόντα· ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τῷ κόσμῳ. ὅσον τῷ σοὶ ἀναπέλει, δὲξάτω τὸ θεῖον· ἵνα ἴδῃ ὅτι διώσται λέγοντα καταπίως τις, καὶ κατὰ μὴ μίσηται τὸν καταπίνον τῶν, ἀλλὰ περὶ τῆς καταπίως, πῶς δέξαι δίδονα τῷ θεῷ· πᾶσα γὰρ ἡ πόλις τὸ γεγραμμένον χρησάμενος λέγει διαβηλικῆ εἰρημότη· ὑπὸ τῶ σωτήρος, ἕως ἐρχομένη· ἐργάζεσθε ὡς ἡμέρας ἔστιν. ἐργάζεσθε νῦν, ὅτι σπέρεις διώσται ἐργάζεσθαι· ἡμέρας ἔκει ὠνόμασε τὸ πάντα τῶν· ἀλλὰ ἀναγκάσι πρὸς ἡμᾶς· ὁ δὲ κεί· οἶδα γὰρ ἐν ἄλλοις ἄλλα πάλιν διηγήματα· ἡμέρας ἐν ὠνόμασε ὁ πάντα τῶν, σὺ τις ἢ καὶ ἕκαστα, πῶς σωτέλειαι ἀφ' ἑαυτοῦ καταπίως· ἵνα τί γὰρ ὑμῖν ἐπιθυμῶν ἡμέρας καταπίως· καὶ αὐτὸ ἐστὶ σὺ τις, καὶ ὁ φῶς, φωνὴ ἀμῶς ὁ καταπίως· εἰ αὖ ἔχεις τὸ σκεπτικὸν μὴ πῶς σωτέλειαι τῷ κόσμῳ, ὁ ἐπακροῦν, ὡς ἡ δὲ παντὶ πᾶσι γὰρ αὐτῶν ἀφ' ἑαυτοῦ καταπίως ἐπὶ τοῖς κληρονομοῖς, ὅτι ὅτι σωτέλειαι τῶν τῶ καταπίως καὶ οἰκίαι τῶ καταπίως διώσται δέξεται τὸ θεῖον· εἴγε καὶ τοῖς δικαίοις καταπίως ὁ λόγος θεοῦ λέγει· βασιλεὺς ἡσούς μου, εἰσελθε εἰς τὸ ταμείον σου, ἀπέκλεισον πῶς ἡμεῖς σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον, ἀν παρ' ἑλθὼν ὁ θυμὸς τῶ ὄργης μου· ἅμα ἢ ἐν τῶ τοῖς, εἰ τις διώσται, τρέψω ὅτι εἰρηκε μικρὸν ὅσον ὅσον· ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ μικρὸν ὅσον μικρὸν ἐστὶ θεῖον, οἶδα ἐστὶ μικρὸν ἀφ' ἑαυτοῦ· καὶ γὰρ βλέπῃ ὅτι ἐκείνη ἐστὶ τὸ μικρὸν καὶ μέγα, καὶ ἀπὸ καταπίως δειγματος καταπίως ὅτι ἐκείνη ἐστὶ τὸ μικρὸν καὶ μέγα· ἐκείνη γὰρ μικρὸν ἔσθ' ἢ τὸ σπέρν, ὡς περὶ σύγκρισον τῶ καταπίως αὐτῶ, καὶ πολλὰ ἔσθ' ὅσον ὡς περὶ πῶς σύγκρισον πάλιν τῶ καταπίως αὐτῶ· καὶ ἕως ὁ μικρὸν τῶ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ γὰρ μέγα ἐστὶ· ὁ μικρὸν, φέρει πῶς, ἀπὸ εἰ, πῶς ἐστὶ παρ' ἑαυτοῦ· ἕως μικρὸν καὶ ἕως ἐστὶ τῶ καταπίως πῶς καὶ ὁ τῶ πολλοῦ καὶ ὡς περὶ ὅσον τῶ πάντες ἐνεργῆς τῶ αἰῶνος· ὅτι δὲ καὶ ὁ μικρὸν τῶ θεοῦ, πῶς ἐστὶ ὡς περὶ ἡμᾶς· καὶ αὖ ἐστὶ ὅσον ὁ μικρὸν τῶ θεοῦ· εἰ αὖ λέγει ὅτι· βασιλεὺς ἡσούς μου, εἰσελθε εἰς τὰ ταμεία σου, ἀπέκλεισον πῶς ἡμεῖς σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον, ὁ μικρὸν ἐκεῖνο νομίζον λέγοντα ὡς περὶ πῶς ἡσόν τῶ κληρονομία βασιλεὺς, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὰ ταμεία εἰ αὐτῶ, ἀλλὰ περὶ πῶς ἡσόν τῶ αὐτῶ καταπίως, ὁ μικρὸν ἐστὶ ἡμῶν, τὸ τῶ πολλῶ· εἰ γὰρ εἰς ἀπὸ ἑλθὼν ὁ θυμὸς τῶ ὄργης τῶ θεῖον, εἰ πῶς εἰσελθεῖν εἰς τὰ ταμεία εἰ αὐτῶ, εἰσὶ ὅτι οἶδα ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ἡμῶν παρ' ὅσον τῶ αἰῶνα τῶν, ἀλλὰ καὶ παρ' ὅσον τῶ μὴ ἡμῶν, δὲ ὅσον ὅτι ὁ μικρὸν τῶς κληρονομίαις πῶ.

Aramini donec lumen est in vobis. Lumen in te est, si habes in te dicentem: Ego sum lumen mundi. Quamdiu tibi lux ista oritur, clarifica Deum, sciens quia futura sunt tenebrae. Nec tibi expedit, ut eas opperiaris, sed antequam fiant, da gloriam Deo. Fortitan intelliges praesens capitulum, si te Evangelio fumpseris exemplum, quod ita contextitur: Operamini donec dies est, venit nox quando nullus potest operari. Diem ibi faculum istud nuncupavit, & necessario appofui ibi. Scio quippe in aliis locis dissonantia praesentibus ex diei vocabulo significari. Diem itaque nuncupavit faculum istud; tenebras vero & noctem, consummationem mundi, propter supplicia quae futura sunt. Ut quid enim nobis desiderare diem Domini? Et ista est tenebra & non lux, Amos; inquit Prophetes. Si consideres post consummationem mundi lugubre illud quod passurum est univertum pene hominum genus pro his quae peccavit, videbis quomodo tenebrae occupatae sint omnia, & nullus possit in illo tempore glorificare Deum. Si quidem & iustis in Esaia iubetur: Vade populus meus, in promptuaria tua intra, clande ostium tuum, & abscondere pusillum quantulum, donec ira Dei transeat. Simul autem & in his qui potest observet, quare dixit pusillum quantum, & non est pusillum hominibus. Et debemus inspicere quomodo singulis aut parum sit aliquid, aut magnum. Ad quod probandum etiam exemplo utimur. Vnicuique animalium pro natura & modo corporis sui, aut parvum est cibum, aut magnus; & quod alij pusillum est, & quae id ipsum alij multum est. Quid de animalibus loquar? in ipso quoque homine rerum differentiae sunt. Quod viro parum est, hoc infanti superfluit. Atque in hunc modum omne tempus vitae humanae, etiam si centenariam excedat aetatem, ad comparationem aeternitatis breve est: vnde pusillum Dei nobis multum est, & vicissim univversa facula ad Deum relata brevissima sunt. Sic ergo dicitur: Vade populus meus, intra in promptuaria tua, clande ostium, abscondere pusillum quantum. Quantum pusillum illud non ad illius naturam refertur, qui in promptuaria sua iubetur intrare, sed ejus qui jubet, cui pusillum est hoc omne quod grande est. Si enim donec pertranseat ira Dei, oportet quosdam intrare promptuaria sua; sunt autem alij quibus non sunt dimittenda peccata, non solum in praesenti saeculo, sed etiam in futuro, manifestu

1. Jo. 7. 7.
1. Jo. 9. 4.
Amos 5. 18.
Esaie 26.
MS. R.
Quantulum pusillum est hoc, quantum pusillum est Domini, non est pusillum hominibus ad quantum pusillum est non est pusillum hominis.

